

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1942

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΣΤΑΔΙΟΥ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ.Α. ΒΙΒ. ΕΠ.Τ.
10-ΜΑΡΤΙΟΥ 2008

ἀνθρώπων ἢ λαῶν — πού δὲν ἔχουνε ρυτίδες, συσπάσεις, ἔκφραση, μὲ μιὰ λέξη ἱστορία, σημαίνει. ἀπλούστατα πὼς δείχτηκαν κατώτερα ἀπὸ τὴ ζωὴ.

Ἄς μὴ μελαγχολήσουμε λοιπὸν γιὰ τὴν ἔλλειψη φλυαρίας. Καὶ μόνο ἂν εἶναι γιὰ νὰ κάνομε, σὰ φυλὴ, μιὰ βαθειὰ ἐσωτερικὴν ἀνασκόπηση, ὁ χρόνος αὐτὸς τῆς σιωπῆς δὲ θὰ πάει καθόλου χαμένος. Πιστεύω πὼς καὶ πλάνες — ἴσως ἐνδεχόμενες — θὰ διαλυθοῦν, κι' ἀλήθειες — ἴσως ἀναπάντεχες — θὰ προβάλλουν. Ὁ δρόμος πρὸς τὰ μέσα εἶναι ἀνεξάντλητος, καὶ τὰ σύνορα τοῦ ὀρίζοντα συμβατικά πάντα — δηλαδὴ ἀπατηλά.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Ὁ νέος Ἀκαδημαϊκός.

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Νίκος Α. Βέης (Bees) ἀπὸ τὴς 11 Δεκεμβρίου 1941 εἶναι μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἡ εἶδηση γνωστὴ, ἀλλὰ ἡ ἀξία τῆς ὀλωσδιόλου ἰδιαίτερη γιὰ τὸ περιοδικό τοῦτο. Ὁ κ. Νίκος Βέης δὲ θὰ πυκνώσῃ μόνο τὴς τάξεις τῶν ἀθανάτων. Δὲν εἶναι ἓνας ἀριθμὸς καὶ δὲν εἶναι μόνο ἓνας ἐκλεκτὸς φιλόλογος. Εἶναι κάτι σημαντικώτερο γιὰ τὴν πνευματικὴν μας κίνηση καὶ κάτι σπουδαιότερο γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ζωὴν τοῦ τόπου: ἓνας θερμὸς φίλος καὶ ἀπολογητὴς τῆς νέας λογοτεχνίας μας καὶ μιὰ ἐλεύθερη ἐπιστημονικὴ συνείδηση. Καὶ δὲν ξέρω ποῖο τοῦ ἀνοιξε τὴν πύλην τοῦ μεγάρου τοῦ Σίνα καὶ ποῖο τοῦ τὴν ἔκλεινε ὡς τώρα...

Γιὰ τὴν ἱστορία ἀξίζει νὰ σημειωθῇ καὶ τοῦτο: ἡ πρώτη ὑπογραφή τοῦ κ. Νίκου Α. Βέη μετὰ τὸν τίτλο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἐφάνηκε στὴ « Νέα Ἐστία »: στὸ « Τεῦχος Παπαδιαμάντη ».

χ.

Πνευματικοὶ μεσαιωνισμοί.

Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔδωσε πάλι τὴς ἐξετάσεις τῆς στὸ Πανελλήνιο κι' ἐπῆρε... ἀριστα: ἐδημιούργησε τὸ « ζήτημα » πού ταιριάζει περίφημα στὴν Ἑλλάδα τῆς σημερινῆς μεγάλης ἀγωνίας καὶ δείχνει πόσο κοντὰ στοὺς παλμούς τῆς βρίσκονται μερικοὶ πνευματικοὶ τῆς ἡγέτες. Οὔτε λίγο οὔτε πολύ, ἀπαιτεῖ τὴν κεφαλὴν τοῦ κ. Ι. Θ. Κακριδῆ ἐπὶ πίνακι, γιατί θέλησε νὰ καθορίσῃ τὸ πραγματικὸ περιεχόμενον τῶν κλασικῶν σπουδῶν καὶ προπάντων γιατί τόλμησε νὰ τυπώσῃ βιβλίον χωρὶς τόνους καὶ πνεύματα! Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Δημ. Σ. Μπαλάνος σχολιάζει, σὲ ἄλλες σελίδες, μὲ σπάνια ἐπιστημονικὴ παρησια, τὴν πολεμικὴν αὐτῆ. Ἐμεῖς περιοριζόμεσθα νὰ σημειώσουμε ὅτι ἔχει ὅλη τὴν ἐπιδοκιμασίαν μας καὶ νὰ καλέσουμε γύρω τῆς κάθε ἐπιστήμονα, κάθε λογοτέχνη, κάθε γνήσιο πνευματικὸν ἄνθρωπο.

χ.

Πέντε χρόνια « εὐγηρίας ».

Ἐπάνω στὴ λεωφόρον Κηφισιάς, σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρό, βρίσκεται τὸ

ἴδρυμα Εὐσταθίου καὶ Παλμύρας Λάμψα « Εὐγηρίας Πρόνοια ». ἔχει κτισθῆ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Γηροκομείου καὶ διοικεῖται ἀπὸ τὴν Ἐλεήμονα Ἑταιρίαν Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ κτίριον αὐτὸ συμπλήρωσα τὸν τελευταῖον Σεπτέμβριον πέντε ἔτη διαμονῆς καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι, ἂν αὐτὴ ἡ περίοδος δὲν εἶναι ἡ εὐτυχέστερη τῆς ζωῆς μου, εἶναι ὅμως ἡ σοβαρώτερη, ἡ ἡρεμώτερη καὶ ἡ πιὸ γόνιμη σὲ ἐργασία. Ἐννοῶ ἐργασία διανοητικῆς φύσεως, διότι εἰσήχθην στὴν « Εὐγηρία » ὡς λογοτέχνης καὶ θεατρικὸς συγγραφεὺς. Γι' αὐτὸ, στὴ συνείδησί μου, θεώρησα τὴν εἰσοδοχὴν ὡς ἓναν τίτλο τιμῆς, καὶ εἶμαι βαθειὰ εὐγνώμων σ' ἐκείνους πού τὴν διευκόλυναν καὶ τὴν ὑπεστήριξαν.

Στὸ ἄρθρον μου αὐτὸ θέλω νὰ δώσω ἓναν μικρὸ ἀπολογισμὸν στὸ πολὺ κοινόν, τὸ ὁποῖον θὰ βρῆ, ἂν θέλῃ, μερικὰ χρήσιμα ὑποθήκες καὶ θὰ κρίνῃ μερικὰ πράγματα πού παραμελεῖ συνήθως στὴν κίνησι τῆς πόλεως.

* *

Γιὰ μερικὰς ἰδιοσυγκρασίας δὲν εἶναι διόλου δύσκολο, ὅταν περάσῃ κανεὶς τὰ ἐξήντα καὶ ὑπὸ ὠρισμένες συνθήκες, νὰ διακόψῃ θεληματικὰ τοὺς συνηθισμένους κοινωνικοὺς δεσμούς καὶ νὰ ζήσει σχεδὸν μόνος σ' ἓνα ἀπλὸ περιβάλλον, μακριὰ ἀπὸ τὴν τύρβην τῆς πρωτευούσης. Αὐτὸ προϋποθέτει μερικὰ πνευματικὰ ἐφόδια, ἀρκετὴ ἐξουσία στὴν ὄλη, καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ δημιουργήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τοῦ ἓναν ἐσωτερικὸν κόσμον ἀπαλλαγμένον ἀπὸ συμβατικὰς ὑποχρεώσεις, ἐκτός, ἐννοεῖται, τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς καθαριότητος. Εἶναι ἓνα εἶδος νέας ζωῆς, πού παύει νὰ ἔχῃ ἄμεση σχέση μετὰ τὸ παρελθόν, ἀδιαφορεῖ ἂν τὸ μέλλον θὰ εἶναι σύντομο ἢ μακρινόν, καὶ ἀρκεῖται στὸ παρόν, πού ἡ εὐχάριστη πλευρὰ τοῦ θὰ ἐξαρτηθῆ κυρίως ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν θέλησιν. Ἐκεῖνο πού σώζει ἀπὸ τὴν νοσταλγίαν τῶν περασμένων εἶναι ἡ ἡρεμὴ σκέψις καὶ — γιατί νὰ μὴν τὸ προσθέσω; — ὁ νόμος τῆς ἀνάγκης. Ἐπειτα, εἶναι τάχα τὰ περασμένα τόσο ἀξιοζήλευτα; Ὑπάρχει ἄνθρωπος πού μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι στὴ σημερινὴν ζωὴν ἡδύρε τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν; Ἠδύρε κάτι πού παροδικὰ τὸν ἱκανοποίησε, ἀλλὰ ἡδύρε περισσότερες ἀπογοητεύσεις, καὶ τὸ ἄθροισμα εἶναι πάντοτε ἀρνητικόν. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον ὅτι, ἐγὼ τουλάχιστον, στὴ μόνωσιν ἑνὸς ἱδρύματος πού μοῦ ἔδωσε τὴν ψυχικὴν γαλήνην, ἡδύρα ἠθικὴ ἀνακούφισι καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐργασθῶ εὐσυνείδητα, ἄσχετα ἂν ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ ἄμεση δημοσιότητα ἢ καὶ καθόλου.

Εἶπα ὅτι ἡ « Εὐγηρία » βρίσκεται στὴν περιοχὴν τοῦ Γηροκομείου, δηλαδὴ τοῦ Πτωχοκομείου. Αὐτὸ τὸ θεωρῶ μειονέκτημα ἔπειδὴ ὁ « εὐγηρίτης » βλέπει ἀπὸ πολὺ κοντὰ τὴν ἀνθρώπινον δυστυχίαν καὶ, θέλει δὲ θέλει, συμμερίζεται τὸν πόνον τοῦ ὁμοίου του. Ἴσως εἶναι διδακτικόν, ἀλλὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ θλιβερόν, καὶ ἂν οἱ ἱδρυταὶ τὸ εἶχαν λάβει ὑπ' ὄψιν των, θὰ ἔκριναν ὅτι ἐλαττώνονται σημαντικὰ οἱ πιθανότητες τῆς εὐγηρίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ γειτονία